

Sygn. akt **III AUa 2056/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Niewiadowska-Patzer (spr.)

Sędziowie: SSA Wiesława Stachowiak

del. SSO Małgorzata Aleksandrowicz

Protokolant: st.sekr. sąd. Alicja Karkut

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2016 r. w Poznaniu

sprawy **B. T.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji B. T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 14 maja 2015 r. sygn. akt VII U 4315/14

o d d a l a apelację.

del. SSO Małgorzata Aleksandrowicz	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer	SSA Wiesława Stachowiak
------------------------------------	-------------------------------	-------------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 lipca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił B. T. przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Organ rentowy wskazał, że komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 2 lipca 2014 r. nie stwierdziła, iż ubezpieczony jest nadal całkowicie niezdolny do pracy. Ubezpieczony nie spełnia przesłanek nabycia prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, gdyż niezdolność ta winna powstać przed dniem 30 czerwca 2012 r.

B. T. odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę. Odwołujący wskazał, że ZUS bezzasadnie nie uwzględnił okresu opłacania przez niego składek na ubezpieczenie społeczne rolników od 2011 r. do 2013 r. Ponadto, odwołujący podniósł, że stan jego zdrowia nie poprawił się i nadal powoduje całkowitą niezdolność do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasową argumentację.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 14 maja 2015r. oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. T. ur. (...), z zawodu jest tokarzem, pracował także jako ślusarz-mechanik i kierowca.

W okresie od 24 listopada 1973 r. do 31 grudnia 2010 r. odwołujący pracował w (...) Spółdzielni Produkcyjnej w U. jako jej członek.

W okresie 1 stycznia 2011 r. do 11 marca 2013 r. odwołujący podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Decyzją z dnia 11 marca 2013 r. organ rentowy przyznał odwołującemu prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 1 grudnia 2012 r. do 28 lutego 2014 r. Podstawą powyższej decyzji było orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 6 lutego 2013 r., w którym u odwołującego rozpoznano: stan po udarze niedokrwiennym mózgu w dniu 19 lipca 2012r. z niedowładem połowicznym lewostronnym i zespołem depresyjno-lękowym poudarowym, nadciśnienie tętnicze niewyrównane oraz dyslipidemię.

W dniu 14 lutego 2014 r. odwołujący złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres.

W orzeczeniu z dnia 24 marca 2014 r. lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy od daty ustania poprzednich świadczeń do dnia 31 marca 2015r, a komisja lekarska potwierdziła to stanowisko.

W dniu 15 lipca 2014 r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję, którą uchylił decyzję z dnia 9 kwietnia 2014 r.

W toku postępowania Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych: neurologa, internisty, którzy w opinii z dnia 23 października 2014 r. rozpoznali u odwołującego:

- nadciśnienie tętnicze,
- nadwagę,
- stan po udarze niedokrwiennym mózgu pod postacią niedowładu połowicznego lewostronnego,
- drżenie kończyn górnych do diagnostyki.

W łącznej opinii wszyscy w/w biegli stwierdzili, że odwołujący jest trwale częściowo niezdolny do pracy.

Z uwagi na wskazanie przez biegłą neurolog celowość przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego psychiatry, Sąd z urzędu dowód taki dopuścił – na okoliczność czy odwołujący jest osobą niezdolną do pracy i w jakim stopniu.

W opinii z dnia 27 stycznia 2015 r. biegły psychiatra rozpoznał u odwołującego zaburzenia rzekomonerwicowe poudarowe. W ocenie biegłego psychiatry, odwołujący nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Odwołujący nie potrzebował dotychczas terapii psychiatrycznej. Aktualnie zgłaszane dolegliwości stanowią element następstw udaru mózgu i nie ma podstaw, aby traktować je jako powodujące dodatkowe obciążenie.

W łącznej opinii z dnia 10 kwietnia 2015 r. w/w biegli neurolog, internista, kardiolog i psychiatra wskazali, że odwołujący jest trwale częściowo niezdolny do pracy, a niezdolność istnieje od dnia 19 lipca 2012 r.

Zarówno odwołujący, jak i pozwany organ rentowy, nie wnieśli zastrzeżeń do opinii biegłych.

Sąd wskazał, że podstawę niniejszego orzeczenia stanowią przede wszystkim opinie biegłych sądowych, na których Sąd oparł się w całości i które zostały wydane w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz szczegółową analizę dokumentacji lekarskiej.

Sąd wskazał treść art. 57 oraz 58 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), które określają warunki przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy.

W przedmiotowej sprawie bezsporne było, że B. T. do dnia 28 lutego 2014r. pobierał rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika, że odwołujący nie jest nadal całkowicie niezdolny do pracy, lecz jedynie trwale częściowo niezdolny do pracy, a niezdolność ta powstała od dnia 19 lipca 2012 r. Przekonują o tym wnioski i ustalenia zawarte w opiniach biegłych, których odwołujący nie kwestionował i które Sąd uznaje za własne, czyniąc podstawą rozstrzygnięcia w sprawie. Odwołujący jest oddechowo i krążeniowo wydolny, nie stwierdza się u niego cech choroby niedokrwiennej serca. Stan zdrowia odwołującego w porównaniu do orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 6 lutego 2013 r. poprawił się, co wyraża się poprawą siły mięśniowej prawej kończyny górnej, poprawą płynności mowy i brakiem wykładników niezborności kończyn.

Wobec ustalenia, że odwołujący nie jest nadal całkowicie niezdolny do pracy, a stwierdzona u niego trwała niezdolność do pracy powstała dopiero w dniu 19 lipca 2012 r., prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy po dniu 28 lutego 2014 r. mu nie przysługuje. W sprawie nie mógł bowiem znaleźć zastosowania art. 61 ustawy emerytalnej, a odwołujący stał się częściowo niezdolny do pracy w okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, który to okres nie jest wymieniony w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej.

Niewątpliwie jest przy tym także, że ustalony w przedmiotowej sprawie dzień powstania częściowej niezdolności do pracy przypada po upływie 18 miesięcy od ustania zatrudnienia odwołującego w (...) Spółdzielni Produkcyjnej w U. w dniu 31 grudnia 2010 r., a po tej dacie nie posiadał on już żadnego okresu wymienionego w art. 57 ust.1 pkt 3 ustawy.

Uwzględniając powyższe, Sąd – na podstawie powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku złożył odwołujący, który zaskarżył wyrok zarzucając mu sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, co znalazło wyraz w niekonsekwentnych i niemających poparcia w zgromadzonym w sprawie materiale, twierdzeniach Sądu.

Apelujący zarzucił także naruszenie przepisów prawa procesowego, w szczególności art.233k.p.c. w zw. z art.328 §2 k.p.c., poprzez dokonanie oceny wiarygodności i mocy dowodów bez wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, a także nieuwzględnienie składek ubezpieczeń rolniczych, co skutkowało przyjęciem, iż skarżący stał się częściowo niezdolny do pracy po upływie 18 miesięcy od ustania zatrudnienia w (...) Spółdzielni w U..

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, a tym samym decyzji organu rentowego z dnia 15 lipca 2014r. w przedmiocie odmowy przyznania prawa do renty, poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Skarżący podniósł, że składki w (...) w U. zostały uiszczone także za styczeń 2011r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu I instancji, tym samym nie zachodzi konieczność ponownego szczegółowego ich przytaczania.

Zgodnie ze wskazanym przez Sąd I instancji brzmieniem art. 57 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r.748), renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu art. 57 ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 ustawy).

Bezsporne w sprawie było, że podstawą przyznania odwołującemu decyzją z dnia 11 marca 2013r. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy było stwierdzenie całkowitej niezdolności do pracy powstałej wskutek udaru niedokrwiennego mózgu w dniu 19 lipca 2012r.

Z dokumentacji pozwanego wynika jednoznacznie, że odwołujący podlegał ubezpieczeniu pracowniczemu do 31 grudnia 2010r. z tytułu zatrudnienia w (...) Spółdzielni Produkcyjnej w U., a następnie do 11 marca 2013r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Zatem prawo do świadczenia powstało mimo nie spełnienia warunku wynikającego z art.57 ust.1 pkt 3, albowiem zgodnie z ustępem 2, przepisu tego nie stosuje się do ubezpieczonych, którzy udowodnili okres składkowy i nieskładkowy co najmniej 25 lat (dla mężczyzn) oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Taka sytuacja miała miejsce w przypadku odwołującego .

Po okresie na jaki została przyznana renta decyzją z dnia 11 marca 2013r. tj . po 28 lutego 2014r. zarówno lekarz orzecznik, komisja lekarska ZUS jak i w ocenie biegłych lekarzy sądowych odwołujący jest jedynie częściowo niezdolny do pracy. Odwołujący tych ustaleń nie kwestionuje.

W rozpoznawanej sprawie istotne jest, że mimo że odwołujący jest nadal osobą niezdolną do pracy, nie będzie miał do niego zastosowania art.61 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Istota przywrócenia prawa do renty sprowadza się bowiem do tego, że ubezpieczony, który nabył prawo do renty po spełnieniu wszystkich z art.57 ust.1 pkt 1-3, które następnie utracił wskutek ustania niezdolności do pracy (art.57 ust.1 pkt1), w przypadku ponownego stania się osobą niezdolną do pracy, zwolniony jest z obowiązku wykazania pozostałych przesłanek tj. art.57 ust.1 pkt2-3.

W rozpoznawanej sprawie odwołujący nabył pierwotnie prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy bez spełnienia wszystkich warunków określonych w art.57ust.1 ustawy emerytalnej, z zatem konieczne jest ich ponowne badanie w przypadku renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Artykuł 61 ustawy nie znajduje zatem zastosowania do renty nabytej na podstawie art.57 ust.2 i następnie utraconej, gdyż prawo do tego świadczenia ubezpieczonego posiadającego określony w tym przepisie okres składkowy i nieskładkowy powstaje z dniem ponownego ziszczenia się warunku całkowitej niezdolności do pracy, niezależnie od czasu jej powstania.

Zarzuty apelacji koncentrują się wokół błędnego ustalenia, zdaniem skarżącego, okresu podlegania ubezpieczeniu.

W pierwszej kolejności skarżący zarzuca, że nie został uwzględniony styczeń 2011r. za który została uiszczona składka na ubezpieczenie społeczne. Dokumentacja dostępna w sprawie w sposób jednoznaczny wskazuje, że odwołujący w (...) Spółdzielni Produkcyjnej w U. pracował do 31 grudnia 2010r. Również sam wnioskodawca taką datę podał w kwestionariuszu dotyczącego okresów składkowych i nieskładkowych. Powyższego ustalenia nie podważa także przedłożona informacja o stanie konta ZUS, która jedynie wskazuje na uiszczenie składki w styczniu 2011r, co koreluje z faktem, że składki są uiszczane z dołu do 15-ego dnia następnego miesiąca (art.47 ust.1 s.u.s.).

Odwołujący natomiast nie przedłożył żadnego dokumentu wskazującego na podleganie ubezpieczeniu z tytułu zatrudnienia także w styczniu 2011r. Również podleganie ubezpieczeniu rolniczemu od 1 stycznia 2011r. przeczy twierdzeniom o ustaniu wcześniejszego tytułu ubezpieczenia dopiero z dniem 31 stycznia 2011r.

Także zarzut naruszenia art. 10 pkt 1 ustawy emerytalnej nie zasługuje na uwzględnienie.

Trafne jest bowiem stanowisko Sądu I instancji, który podkreślił, że po dniu 31 grudnia 2010r. wnioskodawca nie wykazał podlegania ubezpieczeniu społecznemu bądź okresów równorzędnych wymienionych w art.57 ust.ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych(Dz.U. 2015.748 tj), a tym samym nie został spełniony warunek zawarty w tym przepisie.

W myśl art.10 **ust.1** ustawy emerytalnej -przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki, traktując je, jak okresy składkowe, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Zgodnie z ust.1 art.10 ustawy -okresy wymienione w ust. 1 pkt 1 uwzględnia się także przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe ustalone na zasadach określonych w **art. 5-7** są krótsze od okresu wymaganego do przyznania renty, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

W tym miejscu należy zauważyć, że okresy wymienione w art.57 ust.1 pkt 3 nie są tożsame z okresami wymienionymi w art. 5-7, a wręcz stanowią szczególną regulację uprawniającą ubezpieczonych do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Natomiast niewątpliwie okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki uwzględnia się także przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe wymagane na podstawie art.57 ust.1 pkt 2 są krótsze od wymaganego do przyznania świadczenia.

W rozpoznawanej sprawie jednakże przepis art.10 ustawy emerytalnej nie może mieć zastosowania, albowiem przepisy art. 57 ani art.58 ustawy nie przewidują takiego uregulowania. Na marginesie należy zauważyć, iż stałoby to w sprzeczności z zasadami uzyskiwania zabezpieczenia z tytułu ubezpieczenia w danym systemie, a prowadziłoby do prawa do renty pracowniczej podczas odprowadzania składek i podlegania ubezpieczeniu rolniczemu.

Wyjątkowa sytuacja uwzględniona w przepisie art.10 ustawy emerytalnej nie może być interpretowana rozszerzająco, jak domaga się apelujący,

Z tych powodów apelacja jako niezasadna z mocy art. 385 k.p.c. podlega oddaleniu.

del. SSO Małgorzata Aleksandrowicz	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer	SSA Wiesława Stachowiak
------------------------------------	-------------------------------	-------------------------